

thi der har dog virkelig det, at have aadent Udsalg, ikke Noget at betyde. Jeg skal ikke indlade mig paa Spørgsmaalet om Krammarbejder. Paa mig have disse altid gjort et yderst uhyggeligt Indtryk, og for saa vidt er jeg ganske enig med den ærede sidste Tale; jeg tror ikke, at de ere gavnlige for Sædeligheden, hverken i Byerne eller paa Landet, ligesom jeg heller ikke tror, at den Handel, der drives paa dem, har nogen synderlig Betydning; men jeg negter ikke, at for enkelte Egne, og da navnlig for Hus- og Landbofliden i disse, have Markederne Betydning, og jeg kan derfor ikke indse, hvorfor den høitærede Minister ikke vil kunne gaa ind paa, efter Andragende fra de respektive Kommunalbestyrelser eller Amtsråd, at tillade Vedligeholdelsen af disse Markeder og ligeledes efter Andragende fra de samme Autoriteter give Tilladelse til at ophæve dem. Der er vistnok Kanter af Landet, hvad man sætter overmaade ringe Pris paa Markederne, medens der er andre Kanter, hvor jeg virkelig tror, at det vilde være uret at hæve dem. Jeg kan derfor heller ikke stemme for § 8.

Udsig. Der var et Par Bemærkninger, nærmest Redaktionsbemærkninger, jeg vilde tillade mig at stille til det høitærede Udvalg. I § 7 hedder det, at enhver Haandværker, Fabrikant og Handlende er berettiget til paa det Sted, hvor han har Borgerstab eller Næringsbevis, at lade sine Varer forhandle ved offentlig Auktion. Denne Affattelse er jo allerede i og for sig temmelig overflødig, thi den giver derved en Berettigelse, som jo egentlig følger af sig selv. Det, der virkelig skal siges, mener jeg maatte være, at ikke andre Handlende osv. end de, der have Borgerstab og Næringsbevis paa det paagældende Sted, skal være berettigede til at lade Varer forhandle ved offentlig Auktion. Jeg maa antage, at man har ment, at denne Forbudsbestemmelse imod dem, der ikke maa sælge ved offentlig Auktion, skal indholdes i den tidligere Lovgivning; men jeg kan ikke skjønne, at det er Tilfældet, thi man hæver jo de paagældende Bestemmelser i Loven af 29de December 1857, og denne Lov afflattede jo igjen alle de tidligere Bestemmelser, som vare i Strid med den, saaledes at det Forbud, man egentlig har villet give, i Virkeligheden, naar man vil gaa meget bogtævelig tilværks, aldeles ikke eksisterer, naar denne Lov er kommen ud. Det er jo muligt, at Domstolene alligevel ville anvende Loven overensstemmende med, hvad der vel maa antages, at være dens Mening, men jeg tror dog, at det vilde være det Retteste, om Lovens Bogstav blev affattet saaledes, at Domstolene saae sig i Stand til at anvende det. Den samme Bemærkning kunde jeg egentlig gjøre med Hensyn til § 5. Det hedder nemlig der: Snger, der har opnaaet Fuldmyndighedsalderen, skal kunne drages til Ansvar for det under Haandværks- og Fabrikdrift

henhørende Arbejde, som han enten selv eller ved Guftrus og Børns Hjælp udfører. Meningen er jo den, at det er dem, der ere under Fuldmyndighedsalderen, som skulle drages til Ansvar, men det staar der ikke. Der er ikke nogen Bestemmelse i denne Lov og formentlig ikke heller i ældre Love, naar man har hævet § 16 i Loven af 1857, som siger det, man vil sige, nemlig, at de, der ere under Fuldmyndighedsalderen, skulle kunne drages til Ansvar. Hvad nu denne Bestemmelse i § 5 angaar, da skal jeg ikke videre opholde mig ved dens Redaktion, thi jeg for mit Vedkommende agter ligesom den ærede sidste Tale at stemme imod hele § 5; jeg tror virkelig, at man der gaar for vidt. Jeg vil blot i saa Henseende nævne et Exempel. Jeg vil tænke mig, at en Svend i en Kjøbstad ikke kan faae Arbejde som Svend paa Grund af, at der finder en Arbejdsstandsning Sted, det være sig nu, at det er Arbejdsherren eller Arbejderne, der ere Skyld deri, og skulde han da virkelig kunne drages til Ansvar og straffes, fordi han, naar han ikke kan faae Arbejde som Svend, søger ved sit eget eller sin Guftrues Arbejde at skaffe Noget tilveie til Livets Ophold? Dette er kun et enkelt Exempel, men der kunde jo nævnes mangfoldige andre. En saadan Bestemmelse som den, der indeholdes i denne Paragraf, strider efter min Mening ganske imod de rette Grundfætninger, og jeg tror ikke, at praktiske Grunde ville kunne forsvare den. Jeg tror, at man vilde tage meget feil, naar man vilde mene, at en Bestemmelse som den, der her omhandles, virkelig skulde forebygge Lætsindighed ved Indgaaelsen af Egtefæber og med Hensyn til at etablere sig; efter min For mening vil denne Bestemmelse være meget uskikket dertil. Jeg tror meget snarere, at man vil kunne sige, at den vil kunne benyttes imod Fattigvæsenet; thi de Folk, der ikke have Lyst til at arbejde, men som ville henvende sig til Fattigvæsenet, ville kunne paaberaabe sig denne Paragraf og sige: Vi kunne og vi maa ikke arbejde, og altsaa skal Fattigvæsenet ernære os. — Den anden Bemærkning, jeg vil fremsætte, er nærmest en Redaktionsbemærkning. Jeg vil henstille til det høitærede Udvalg, om det ikke skulde være rigtig i § 11, hvor der handles om Straffen for Forbrugsforeninger, der overtræde Lovens Bestemmelser, at fastsætte Straffen for Bestyrerne af Forbrugsforeningen og ikke for selve Forbrugsforeningen, som ofte er aldeles anonym, en unavngiven Forening. Ligesom det er meget usædvanligt, at man gjør saadanne anonyme Selskaber eller juridiske Personer til Gjenstand for Straffebestemmelser, saaledes er det ogsaa klart, at Bøder ikke ret med fuld Virkning kunne anvendes paa saadanne Foreninger; thi dersom man tænker sig en saadan Forening idømt en Bøde, saa vil der ikke være Noget, der kan affone den, i det Tilfælde at den ikke skulde blive betalt. Hvad for Øvrigt Bestemmelsen om Forbrugsforeninger angaar, da skal